Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

GYÓGYÁSZATI SEGÉDESZKÖZÖK ISMERETE ÉS HASZNÁLATA I. KOMPLEX REHABILITÁCIÓ

EFOP-3.8.2-16-2016-00001 ÉS A VEKOP-7.5.1-16-2016-00001 AZONOSÍTÓSZÁMÚ, SZOCIÁLIS HUMÁN ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSE CÍMŰ KIEMELT PROJEKT

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KOMPLEX REHABILITÁCIÓ

- **Az előadás célja:**
  - A holisztikus, emberi jogi megközelítésen alapuló rehabilitációs szemlélet bemutatása
  - Az egész emberrel, annak szociális és társadalmi részvételével való komplex foglalkozás, a fogyatékos emberekkel való mindennapi tevékenység során

AZ ELŐADÁS FELÉPÍTÉSE

1. A komplex rehabilitáció indokoltsága
2. A fogyatékosság fogalma
3. A fogyatékosság értelmezése az FNO alapján
4. A komplex rehabilitáció fogalma, célja és alapelvei
5. A komplex rehabilitáció területei
6. A komplex rehabilitáció megvalósításának színterei és szakemberei

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ INDOKOLTSÁGA – STATISZTIKAI ADATOK 1.

- **Világ népesség:**
  - 10 % -a valamilyen károsodással él
  - 3,8 %-a (190 millió ember) súlyos fogyatékossággal él
  - 2,2%-a (110 millió ember) komoly funkcionális – életviteli problémákkal küzd

- **EU lakosság16% (80 millió) fogyatékosság élő**
  - Munkanélküliség aránya kétszeres
  - Szegénységi mutató 70%-kal több
  - Csak 45%-a vesz részt foglalkoztatásban

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ INDOKOLTSÁGA – STATISZTIKAI ADATOK – MAGYARORSZÁG - 2011

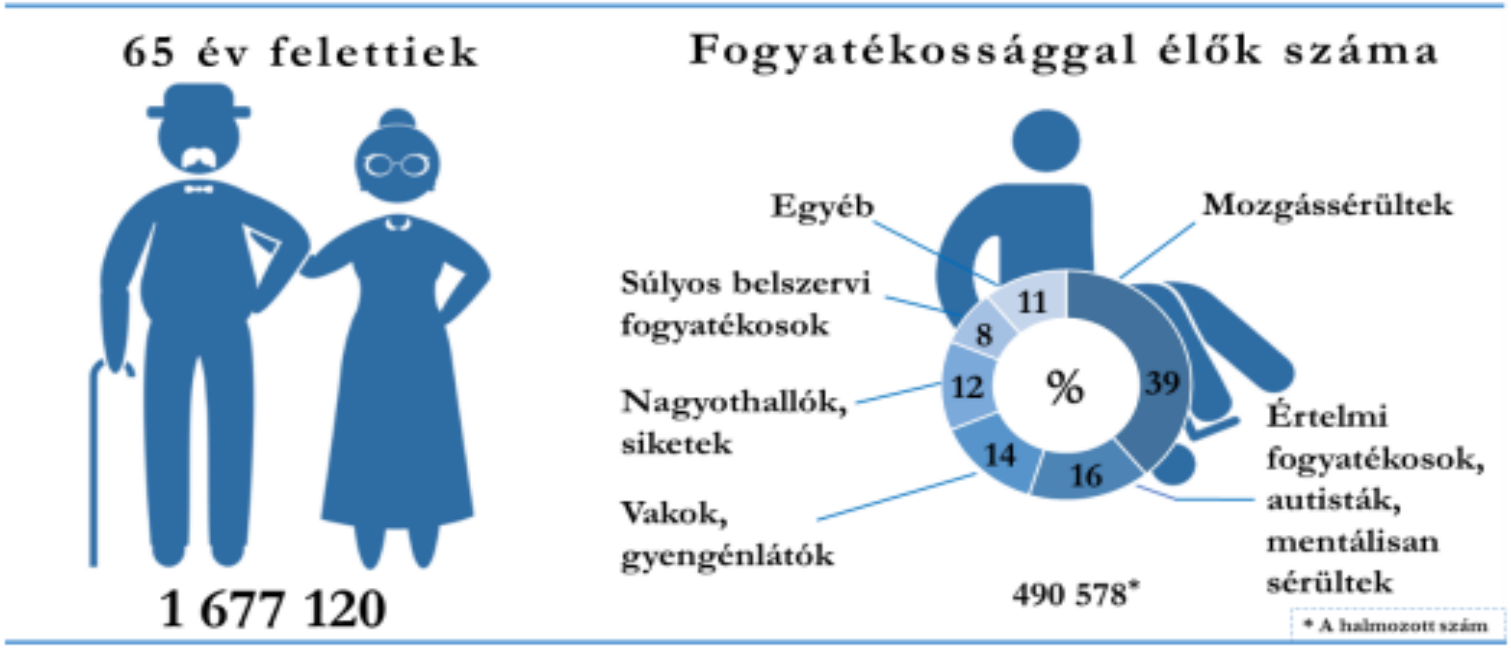

Forrás: Infoszolg/2011. évi népszámlálás. Fogyatékossággal élők. piktogram: thenounproject

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ INDOKOLTSÁGA – STATISZTIKAI ADATOK VÁLTOZÁSA - MAGYARORSZÁG

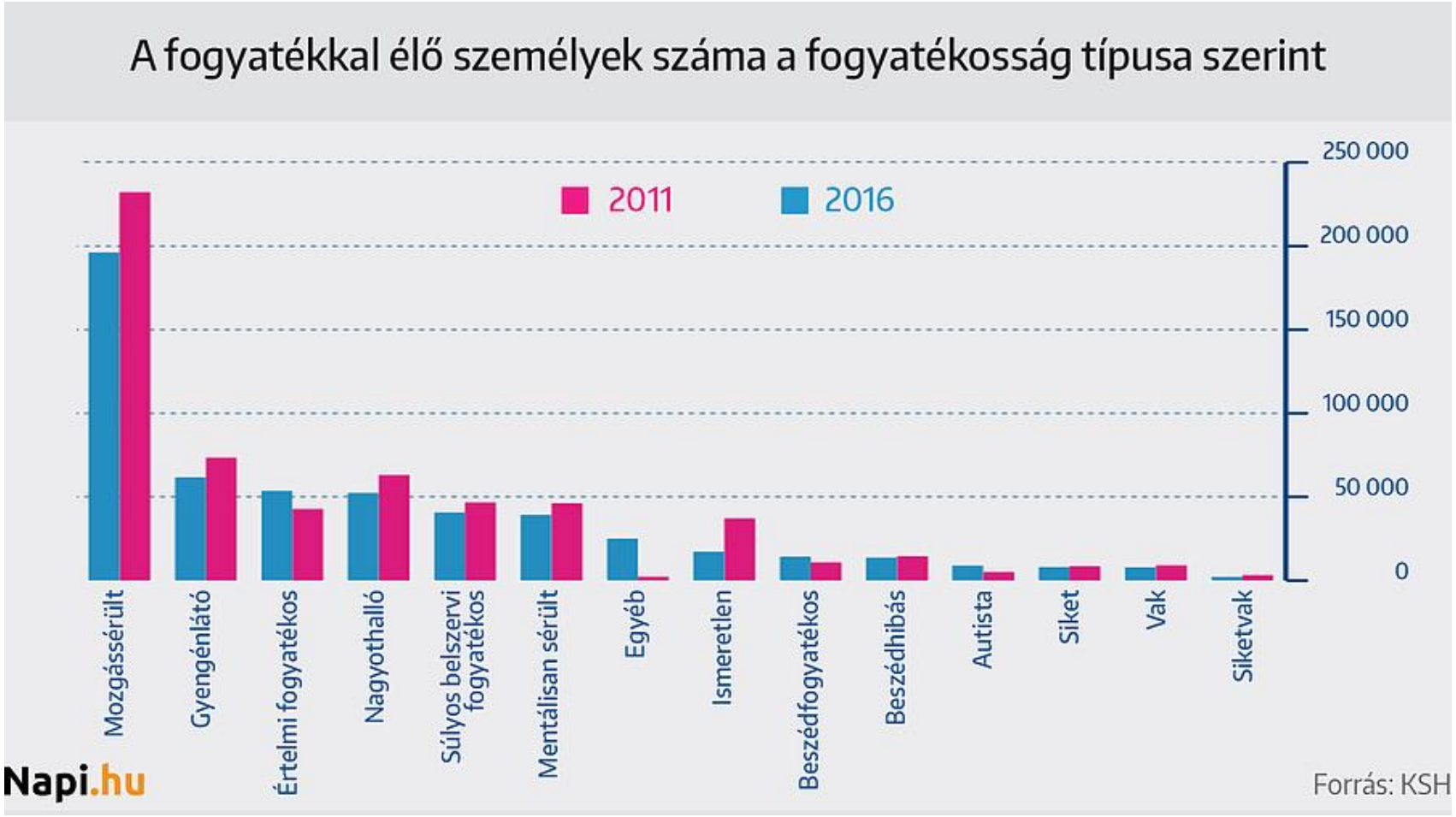

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ INDOKOLTSÁGA – STATISZTIKAI ADATOK 4.

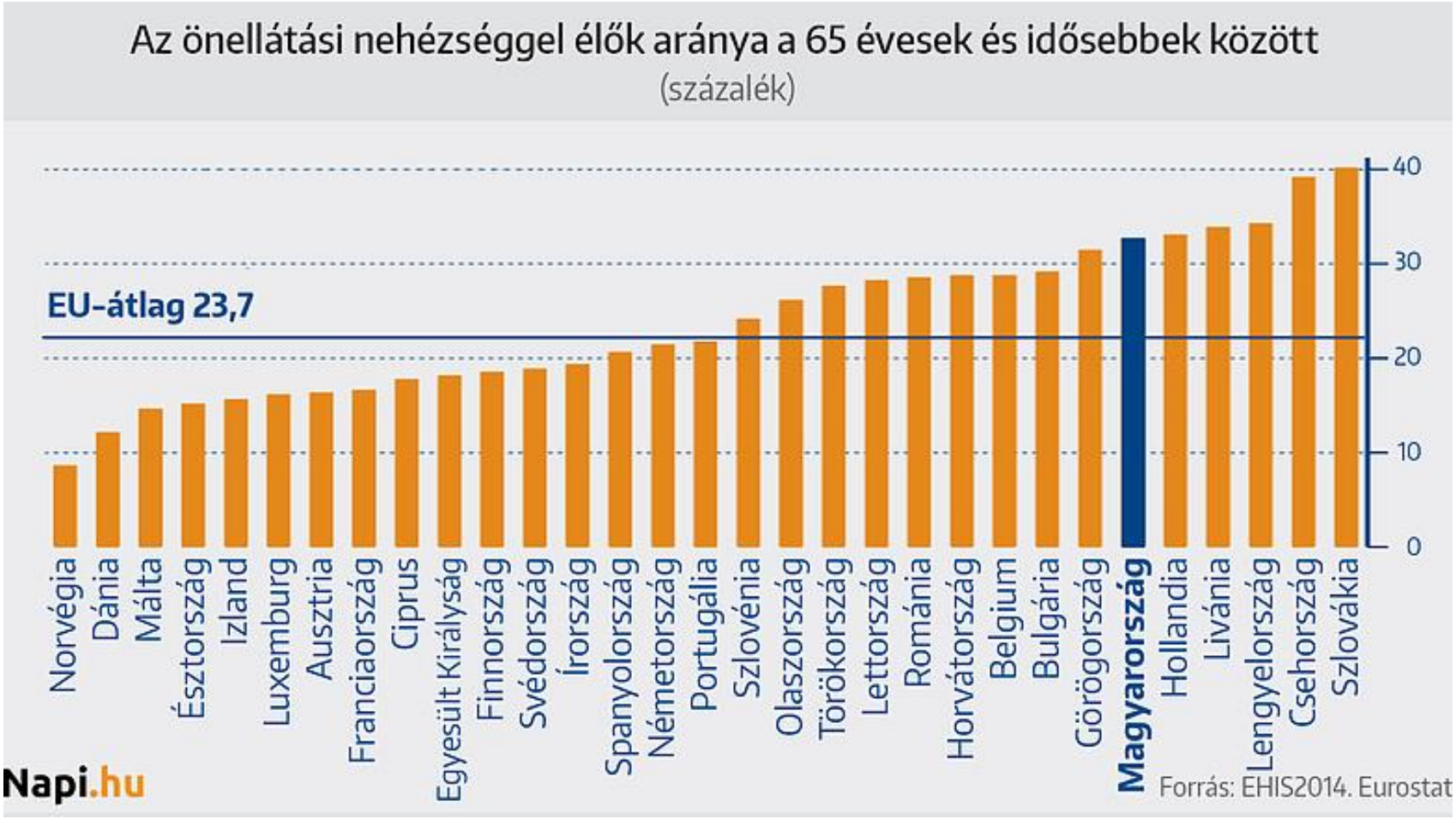

A fogyatékossággal élők alkotják az egyik leghátrányosabb helyzetű társadalmi csoportot

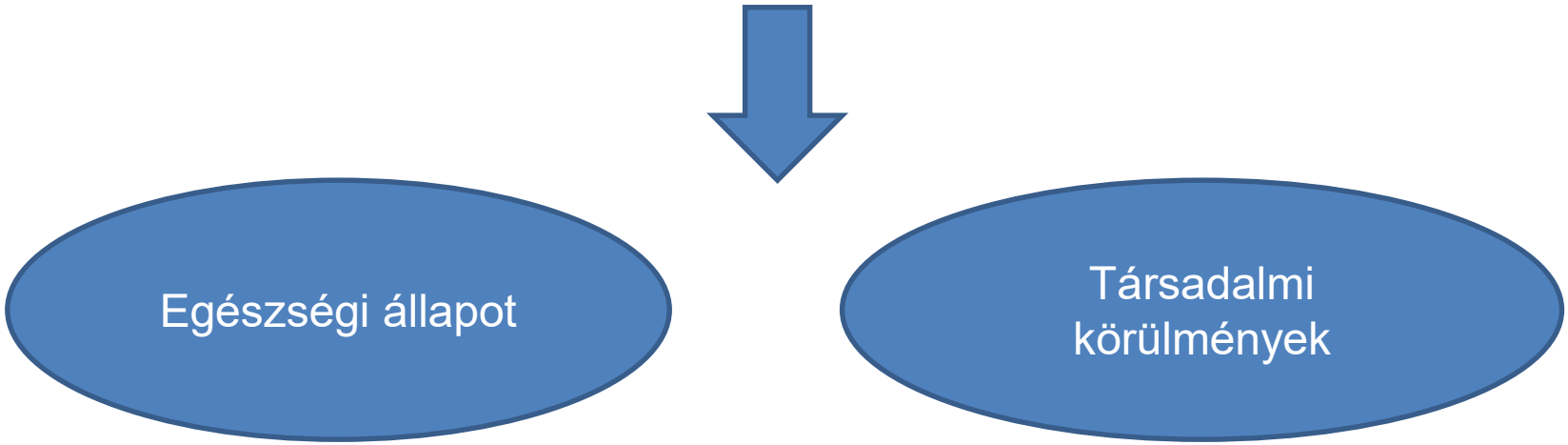

Hogyan változtathatunk ezen?

A TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓT TÁMOGATÓ SZABÁLYOZÁSOK

- Magyarország Alaptörvénye
- 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv (ENSZ- 2006)
- 2007. évi XCII. Törvény
- …

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ INDOKOLTÁSA – EGYÉNI INDOKOLTSÁG

Másokkal egyenlő jog:

- Közösségben való élethez – befogadás

- Szabad döntés, jogok megélése, önálló élet

https://www.youtube.com/watch?v=btncEhMN0L0

https://www.youtube.com/watch?v=D5EytgehpBE

„ÉRTÉK VAGY!”

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ INDOKOLTSÁGA – TÁRSADALMI INDOKOLTSÁG 1.

- Nemzetgazdasági szempontok:
  - Aktív korúak rokkantsági nyugdíja, szociális járadékok
  - Alacsony foglalkoztatási arány - rossz szociális helyzet

- Akadályozó tényezők:
  - Alacsony iskolázottság
  - Betegség, funkcionális zavar → elvégzendő munka mennyisége, munka jellege, munkába járás stb.

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ INDOKOLTSÁGA – TÁRSADALMI INDOKOLTSÁG 2.

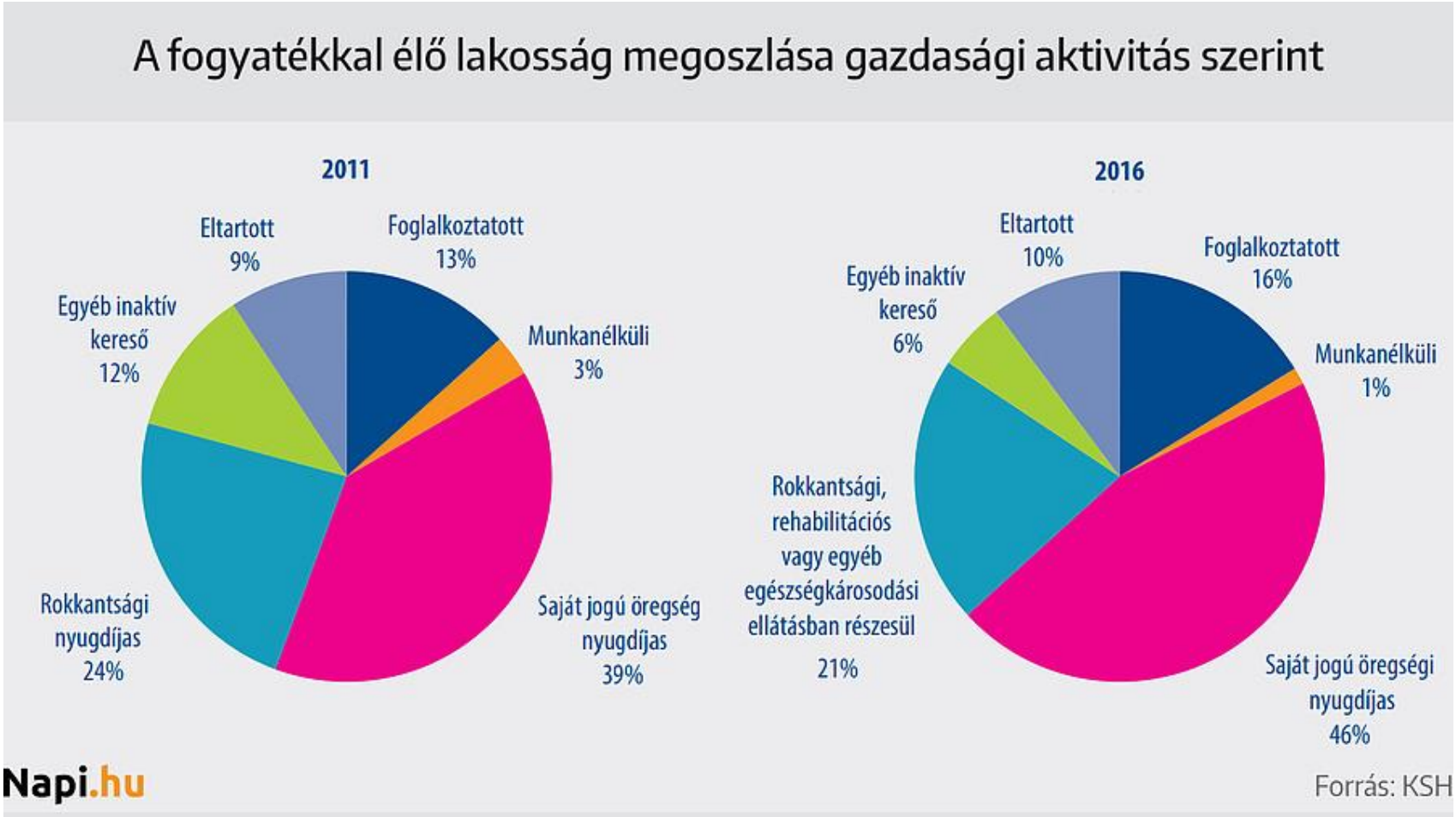

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ INDOKOLTSÁGA – TÁRSADALMI INDOKOLTSÁG 3.

„ÉRTÉK VAGY!”

„A munkavégzés a létfenntartás alapja, de ez a megváltozott munkaképességű társainknak még ennél is sokkal többet jelent. Számukra nemcsak a megélhetés, hanem az önbecsülés, a társadalmi elfogadottság alapja.” (Fülöp Attila)

A FOGYATÉKOSSÁG – A CÉLCSOPORT MEGJELÖLÉSÉRE HASZNÁLT FOGALOM

1998. évi XXVI. törvény 4.§ a)

- *tartós vagy végleges olyan*
- *érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális* ***károsodás***
- *vagy ezek halmozódása –*
- *a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal* ***kölcsönhatásban***
- *a hatékony és másokkal egyenlő* ***társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja***

A FOGYATÉKOSSÁG – A CÉLCSOPORT MEGJELÖLÉSÉRE HASZNÁLT FOGALOM

- WHO:

„az egészség a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, és nem csupán a betegség hiánya”.

Fogyatékosság ≠ betegség

Fogyatékosság = állapot

A FOGYATÉKOSSÁG – A CÉLCSOPORT MEGJELÖLÉSÉRE HASZNÁLT FOGALOM

- Fogyatékkal élő személy:
  - Érzékszervi képességeit jelentős mértékben vagy nem birtokolja
  - Kommunikációjában korlátozott
  - Látássérült
  - Hallássérült
  - Értelmi fogyatékkal élő
  - Autista
  - Mozgássérült
  - Halmozottan fogyatékos

A FOGYATÉKOSSÁG – A CÉLCSOPORT MEGJELÖLÉSÉRE HASZNÁLT FOGALOM

A **súlyosan fogyatékosság**, illetve a **halmozottan fogyatékosság** meghatározása

a **Fot. 23. §** (1) bekezdése szerint

Alkalmazása pl::

- Fogyatékossági támogatás megállapításának alapja
- Szociális intézményekre vonatkozó rendeletek, szabályozások is erre hivatkoznak stb.

A FOGYATÉKOSSÁG ÉRTELMEZÉSE AZ FNO SZERINT 1. - A FOGYATÉKOSSÁG FOGALMÁNAK VÁLTOZÁSA

- „Fogyatékosság” – a fogalom folyamatos változása ⇒

  jelentés változás ⇒

  a tartalomhoz fűződő értékek, társadalmi viszonyulás változása

Betegség → károsodás → fogyatékosság → (szociális) hátrány

A FOGYATÉKOSSÁG ÉRTELMEZÉSE AZ FNO SZERINT 1. - A FOGYATÉKOSSÁG FOGALMÁNAK VÁLTOZÁSA

- Betegség? – „betegszerep”
- Károsodás?
- Fogyatékosság – „disability” / korlátozottság
- Hátrány – „handicap” ?

A FOGYATÉKOSSÁG ÉRTELMEZÉSE AZ FNO SZERINT 2. – WHO FOGALOMHASZNÁLATA

- „Hátrány” - (WHO értelmezésében)
  - Normális szociális szerep betöltésére való képtelenség (munkába járás, szórakozás, kapcsolatok stb.)

„ Az egészségkárosodás korlátozza a személy aktivitását, ez pedig a társadalomban történő részvételét”

A FOGYATÉKOSSÁG ÉRTELMEZÉSE AZ FNO SZERINT 2. – WHO FOGALOMHASZNÁLATA

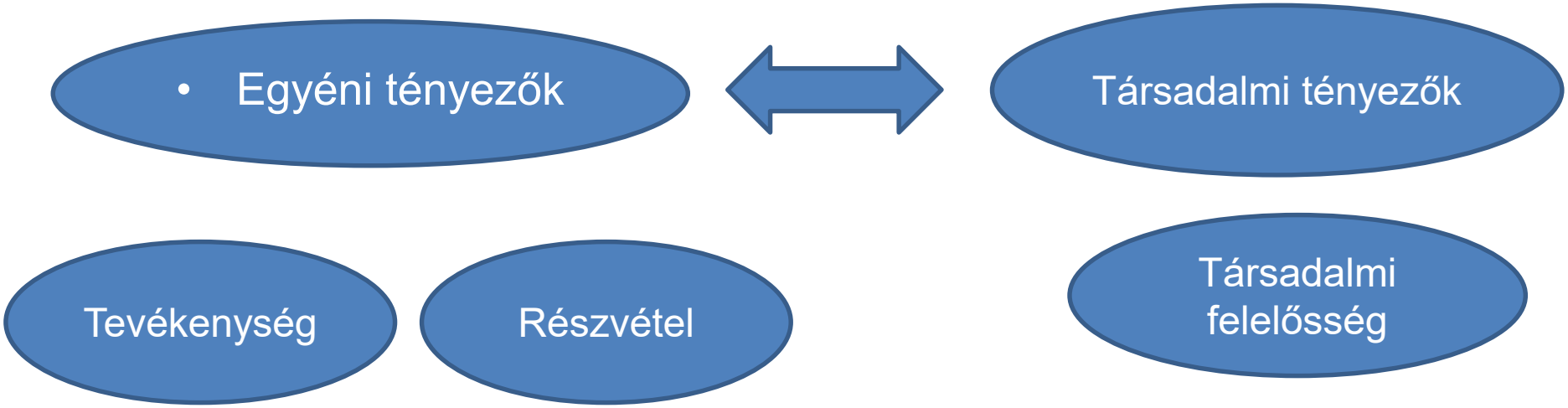

„Gyakran nem is az állapot, hanem a közeg tesz fogyatékossá”

A FOGYATÉKOSSÁG ÉRTELMEZÉSE AZ FNO SZERINT 3. – MI AZ FNO?

FNO = funkcióképesség, fogyatékosság és egészség nemzetközi osztályozása

- Középpontban a személy áll
- A hétköznapi élet minden területére kiterjed
- Egészség, Környezet, Személyes tényezők

A FOGYATÉKOSSÁG ÉRTELMEZÉSE AZ FNO SZERINT

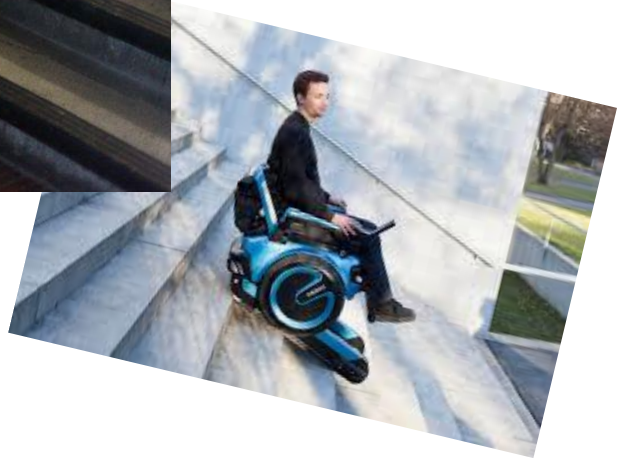

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ FOGALMA, CÉLJA, ALAPELVEI

Rehabilitáció (latin eredetű szó)

- re= vissza
- habilitáció=valakinek valami iránti képessége, talentuma, jártassága

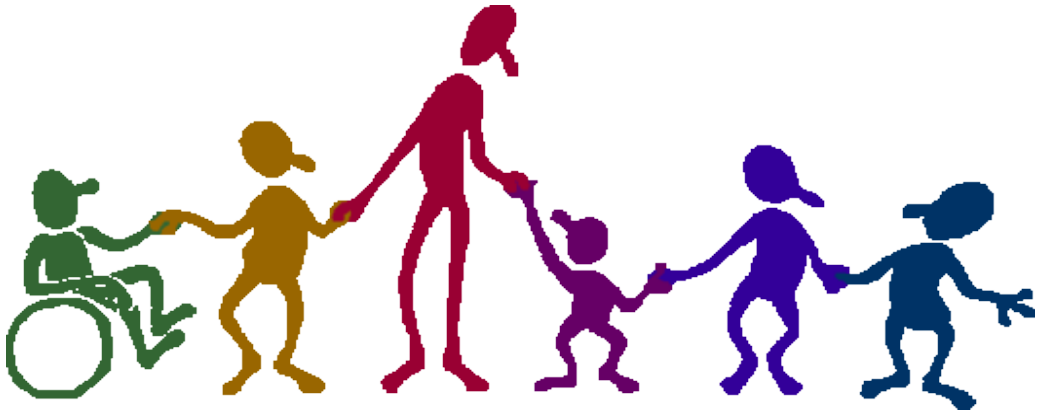

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ FOGALMA, CÉLJA, ALAPELVEI

Rehabilitáció=

- *olyan szervezett segítség, melyre*
- *egészségükben, testi,szellemi épségükben tartósan vagy véglegesen károsodott emberek rászorulnak*
- *a társadalomba, a közösségbe történő visszailleszkedésük érdekében.*
- *Orvosi,szociális, pedagógiai és foglalkozási intézkedések koordinált, személyre szabott*
- *összessége (WHO 1980)*

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ FOGALMA, CÉLJA, ALAPELVEI

Komplex rehabilitáció=

- *az a folyamat, amelynek során*
- *a testi struktúráiban és funkcióiban sérült személy*
- *képesség válik a megfelelő munka vállalására, megtartására, előmenetelére, ill.*
- *a környezet alkalmassá válik a testi struktúráiban és funkcióiban sérült személy befogadására.* *(Horvát Péter nyomán)*

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ FOGALMA, CÉLJA, ALAPELVEI

A komplex rehabilitáció célja:

- A rehabilitált személy:
  - megelégedett,
  - boldog
  - teljes értékű polgára maradhasson a társadalomnak
- Az egészségében károsodott személy:
  - Szakmai munkaképességének biztosítása (Fot.)

  + fizikai, mentális, szociális képességek biztosítása (ENSZ Egyezmény)

KOMPLEX

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ FOGALMA, CÉLJA, ALAPELVEI

- Önálló, független életvitel

Mire van szüksége ehhez a kliensnek?

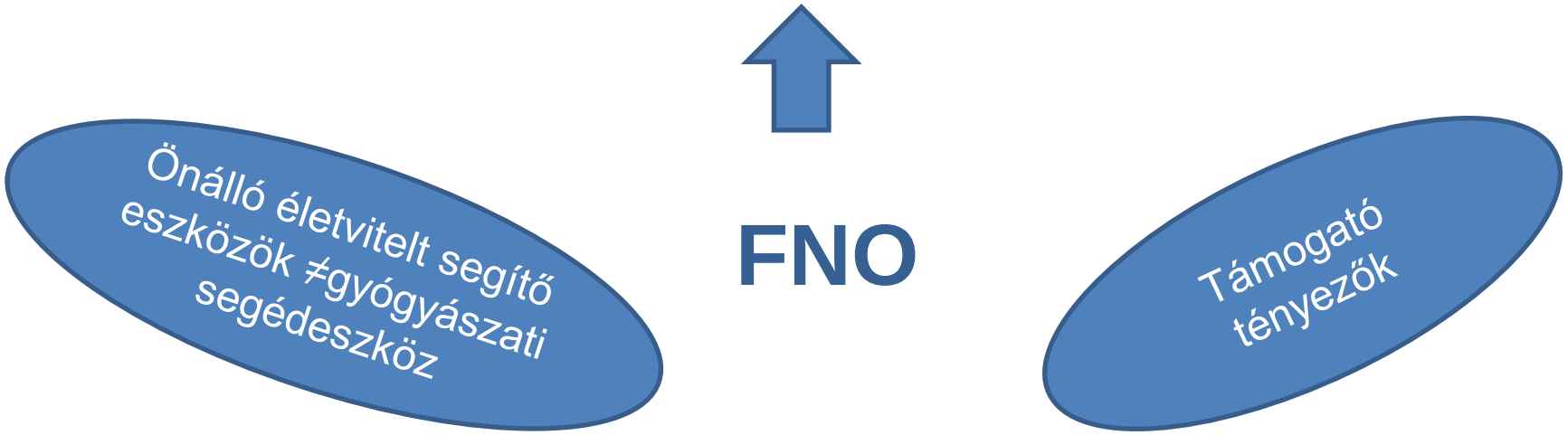

HOLISZTIKUS SZEMLÉLET

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ TERÜLETEI

*„**A rehabilitáció***

- *egészségügyi,*
- *pszichológiai,*
- *oktatási-nevelési,*
- *foglalkoztatási és*
- *szociális intézkedések*

tervszerű, együttes és összehangolt, egyénre szab az érintett személy tevéken részvételével megvalósuló alkalmazása.”

(1997.évi CLIV törv. 100.§(2))

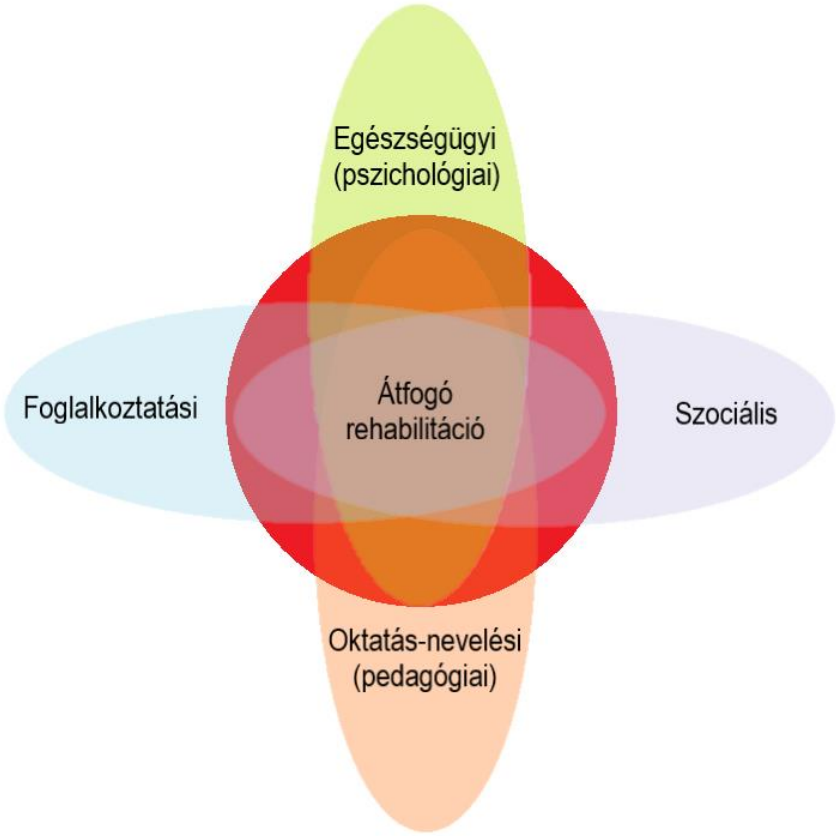

A KOMPLEX REHABILITÁCIÓ MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZÍNTEREI ÉS SZAKEMBEREI

Anamnézis

Célok

Feladatok

- Kulcs a jó kérdésfeltevés
- A rehabilitációban részt vevő fogalmazza meg, Legyen reális – egyéni és környezeti tényezőket vegye figyelembe
- A fejlesztendő terület szerinti szakemberek, professionális és a természetes támogatói hálózat bevonása; fokozatosság, a valós ÉLETRE készítsen fel

Egyéni fejlesztési terv/ Egyéni rehabilitációs program

„Ne várj, a legjobb alkalom soha nem fog elérkezni. Kezdj hozzá ott, ahol éppen most vagy, és használj bármilyen eszközt, ami csak a kezedbe kerül, hiszen a legjobb szerszámokat útközben úgyis meg fogod találni.”

(Napoleon Hill)

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE